

Magasinet rØST

SØG

Vores glemte nabo Estland

23. januar 2019

Mads Michael Hastrup Nilsson

BOGANMELDELSE | Ny udførlig bog på dansk giver et passioneret indblik i Estland. Selv om den kritiske læser kan finde værket en anelse romantiserende, får man unægteligt lyst til at besøge landet med det samme.

Mads Michael Hastrup Nilsson, *Estland før og nu. Portræt af det mest nordiske land i Baltikum*, Forlaget Panbaltica, 2018, 512 sider, 220 kr. (eks. forsendelse) direkte via forlaget.

I 2018 kunne Estland – sammen med Letland og Litauen – fejre 100-året for grundlæggelsen af de baltiske lande som selvstændige stater. Ved et stort anlagt arrangement i Udenrigsministeriet i København blev de tre lande fejret, og det særlige bånd mellem Danmark og Baltikum blev flittigt fremhævet.

Ud over at det var i Estland, at Dannebrog angiveligt faldt ned fra himlen i 1219, har Danmark mange historiske og kulturelle bånd til Estland. Danmark, og særligt daværende udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen, spillede endvidere en stor rolle i balternes løsrivelse fra Sovjetunionen og genoprettelsen af de tre lande som selvstændige stater i starten af 1990'erne.

Fra talerstolen kunne Ellemann-Jensen dog konstatere, at den danske interesse for Baltikum var på retræte. Det både ærgrede og bekymrede den tidligere udenrigsminister, at vi i Danmark ikke viser større interesse for vores naboer på den anden side af Østersøen.

Udgivelsen af en bog på dansk om et af de baltiske lande kan imidlertid være med til at vende den negative udvikling: "Denne bog er en perle for dem, der ønsker at opleve Estland – og lære noget nyt om den nabo, hvis eksistens vi alt for længe havde glemt", som selv samme Ellemann-Jensen afsluttende skriver i sit forord til Mads Michael Hastrup Nilssons *Estland før og nu*.

Det glemte Estland

Ligesom den tidligere udenrigsminister er bogens forfatter drevet af ønsket om, at vi i Danmark skal "opdage" eller "genopdage" Estland. Landet er nemlig et "nordisk" land, som det blandt andet fremgår af bogens undertitel, og esterne gør selv et stort nummer ud af karakterisere sig som skandinaver snarere end østeuropæere. Bogen fremhæver de historiske bånd og kulturelle ligheder mellem estere og danskere, og det understreges, at begge folk kan nyde stor gavn af øget samarbejde, det være sig politisk, økonomisk og kulturelt.

Når vores nordiske brødre tilsyneladende er gledet ud af vores bevidsthed, skyldes primært sovjettidens lukkedes, der i et vist omfang afskar Baltikum fra omverdenen. Men selv nu, hvor de baltiske lande er en integreret del af EU, er kendskabet til dem begrænset i brede lag af danske offentlighed. Det er det, som bogen gerne vil ændre på.

Bogen er udgivet af Panbaltica, der først og fremmest arrangerer rejser til Baltikum, men som i det hele taget arbejder i og med de baltiske lande. Dette sætter unægteligt sit præg på værkets form og indhold: Der er ikke tale om akademisk eller kritisk fremstilling, men snarere en udførlig rejseguide i udvidet "Turen går til"-stil. De første godt 140 sider udgøres af en historisk gennemgang, mens de resterende sider derimod har karakter af en blanding af en indlevende reisebeskrivelse og turistbrochure

VÆLG LAND

[\(/?id=45\)](#)

RSS

Få nyheder og analyser fra Magasinet rØST som RSS-feed, [læs mere her \(/?id=15\)](#).

NYHEDSBREV

Email-adresse

*

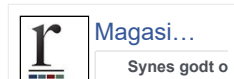
Fornavn

*

Efternavn

*

Subscribe

<

Magasinet Røst
Makedonien

Fra danske relationer til glæmsel

Med udgangspunkt i det nordiske generelt og de danske relationer til Baltikum specifikt fortælles en historie om det estiske folks lange vej til selvstændighed. Selv om det estiske sprog, og dermed det estiske folks, oprindelse kan spores flere tusinde år tilbage til indvandringen af finsk-ugriske stammer i Nordeuropa, så var det først i 1918, at en selvstændig estisk stat så dagens lys. Indtil da havde det lokale folk måtte se den ene overmagt efter den anden regere landet.

Dansk, tysk, svensk og russisk overherredømme har sat sit præg på Estlands historie, hvilket på godt og ondt har skabt det Estland, vi kender i dag. Hovedstaden Tallinn (danskernes by) er blot et eksempel på dette. Her finder man borge og fæstningsværker tilbage fra de første korstog i 1100-tallet side om side med sovjetisk beton og moderne skyskrabere.

Hovedvægten i den historiske gennemgang er dog lagt på de seneste 100 år. Her er særligt den sovjetiske magtovertagelse i 1940 og esternes løsrivelse fra Sovjetunionen i slut-1980'erne og start-1990'erne udførligt behandlet. Dette går fint i spænd med bogens præmis om, at vores manglende kendskab til Baltikum netop skyldes indlemmelsen i Sovjetunion, mens kampen for at "vende tilbage til Norden" endnu ikke er blevet tilstrækkeligt anerkendt.

Rejsen fra sovjettiden til i dag har unægteligt været noget af en bedrift for det lille land, der på trods af sin begrænsede størrelse (arealmæssigt en anelse større end Danmark, men med under 1.5 millioner indbyggere) i dag er en sværvægter indenfor flere handels- og industrivarer. Estlands store succes indenfor informationsteknologien fremhæves med rette, hvor Estland i dag vel nok er det mest digitaliserede land i verden, hvilket er en af årsagerne til, at NATO har valgt at placere sit hovedkontor for cyberforsvar (NATO Cooperative Cyber Defence Center of Excellence) her.

En medrivende rejse

Bogens forfatter har i længere tid boet i Estland, hvor han blandt andet har arbejdet på den danske ambassade i Tallinn. Det er kærligheden til landet, der driver værket, og læseren tages med på en fantastisk rundrejse i det varierede og indbydende land. Selv om hovedstaden Tallinn er rejsens udgangspunkt, udgør det resterende Estland godt halvdelen af bogen. Det er det brede fokus og den store viden om landets mange forskelligartede attraktioner, der gør læsningen en god oplevelse: Man opdager eller genopdager virkelig Estland.

Nogle vil måske blive skræmt af bogens omfang (over 500 sider). Der er dog ingen grund til at frygte *Estland før og nu*, for selv om dens opsætning ved første øjekast kan virke en anelse utilgængelig, bliver man hurtigt positivt overrasket over prosaens ligefremhed. Sproget er direkte og pædagogisk, uden kompliceret fagudtryk eller poetiske forvirringer. Den kan derfor læses af alle, uanset forhåndskendskab til landet.

Reklame, men god reklame

Det er bogens helt store styrke, at den sælger sit budskab så godt: Hvis man ikke har oplevet Estland, får man lyst til at gøre det. Hvis man har, får man lyst til at gøre det igen. Bogen "emmer af kærlighed til og viden om Estland", om Ellemann-Jensen skriver i sit forord. Men det er også bogens svaghed; altså kærligheden, ikke viden.

Såvel den historiske gennemgang som præsentationen af det estiske land er forholdsvis romantiserende, hvilket af og til kammer over. Særligt er den historiske fremstilling kendetegnet ved en særlig nationalnarrativ, hvor esterne fremstår som en homogen identitet, der har været undertrykt gennem hele historien af fremmede magter (særligt de "onde" russere), men endelig er blevet frie, først midlertidigt i 1918 og endeligt i 1991. Det er selvfølgelig ikke bogens formål at give en akademisk analyse af fortiden, hvorfor romantiseringen kan undskyldes, men som kritisk læser savner man dog af og til en nuancering og personlig distance til stoffet.

Når det er sagt, så kan *Estland før og nu* anbefales til alle. Undertegnede drømte sig i hvert fald hen til til en kølig Vana Tallinn i skyggen af Tallinns borgmurer efterfulgt af en længere rundrejse i det fascinerende og indbydende land.

Jon Reinhardt-Larsen er cand.mag. i Historie og cand.mag. i Russisk sprog og kultur, samt redaktør på Magasinet rØST.

Af Jon Reinhardt-Larsen

[Recommend](#) [Sign Up](#) to see what your friends recommend.

1 Kommentar **Magasinet rØST**

 Log på

 Anbefal

 Tweet

 Del

Sortér efter Bedste

Deltag i debatten...

LOG IND MED

ELLER REGISTRER DIG HOS DISQUS

Navn

Mads Michael Hastrup Nilsson • en måned siden

Tak for en fin anmeldelse. Jeg føler dog trang til at nævne, at "onde russere" ikke er et citat fra bogen :-). Men da den vitterligt er skrevet primært fra et estisk perspektiv, så kan man måske nok få indtryk i den

primært fra et estisk perspektiv, så kan man måske nok få indblik i den retning. Den vigtige skelnen mellem russisk og sovjetisk er dog bibeholdt vil jeg mene, og der er også nævnt nogle eksempler på positiv indflydelse fra Rusland, som f.eks. den liberale tsar, Aleksander I's rolle i at gøre det genoprettede Tartu universitet mere uafhængigt af de konservative tyskbaltske herremænds indflydelse og hans ophævelse af livegenskabet længe før det blev ophævet i Rusland.

^ | v • Svar • Del >

OGSÅ PÅ MAGASINET RØST

Ungarn – it's the Economy, Juncker!

1 kommentar • 10 måneder siden

Johan Andersen — Hej Jonas Deleuran Larsen. Tak for dit interessante debatindlæg! En ...

Ruslands Sejrsdag

1 kommentar • 4 år siden

Jens A — Proportionerne viser blandt andet, at USA gjorde meget for, at de ikke skulle miste deres ...

Åbent brev fra ambassadør: Fasthold polsk studie

1 kommentar • 2 år siden

Stanislaw Winiaszewski — Jeg er helt enig! Der er brug for flere dansker som kan tale polsk, ...

Separatisterne frygter fred i Østukraine

1 kommentar • et år siden

Erik Møller — En løsningsorienteret dialog syntes langt væk, særligt da Rusland fastholder at de "ikke ...

Tilmeld Tilføj Disqus til din side Tilføj

Magasinet rØST. Ophavsret: Ophavsretten tilhører Magasinet rØST. Magasinets artikler og indhold kan ikke kopieres og distribueres uden tilladelse fra Magasinet rØST.